

Udruga „Jedni za druge“

IZVJEŠTAJ VANJSKE EVALUACIJE PROJEKTA

*„Resocijalizacija ovisnika kroz pomagačke aktivnosti u
rehabilitaciji djece s teškoćama u razvoju“*

Vanjski evaluator: Sanja Vuletin, mag. psych.

Zagreb, prosinac 2025.

SADRŽAJ

UVOD	2
METODE EVALUACIJE.....	3
REZULTATI.....	5
Broj korisnika koji je održao primarnu apstinenciju	5
Sudjelovanje korisnika u pojedinim aktivnostima.....	5
Sudjelovanje u individualnom programu resocijalizacije, radnoj terapiji i podršci za zapošljavanje	5
Izgradnja psihosocijalnih vještina kroz radionice i prirodnu integraciju	6
Senzibilizacija šire društvene zajednice putem promotivnih aktivnosti	7
Uključenost volontera.....	8
Korisnička evaluacija aktivnosti.....	9
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	12

UVOD

Opći cilj projekta „Resocijalizacija ovisnika kroz pomagačke aktivnosti u rehabilitaciji djece s teškoćama u razvoju“ udruge *Jedni za druge* je unaprijediti kvalitetu resocijalizacijskog procesa bivših ovisnika o psihoaktivnim tvarima.

Specifični ciljevi projekta su:

- Unaprijediti psihosocijalne, životne i profesionalne vještine bivših ovisnika o psihoaktivnim tvarima, potrebne za održavanje apstinencije i konstruktivno uključivanje u društvenu zajednicu

Te vještine uključuju osnovne opće psihosocijalne vještine (rješavanje problema, kritičko mišljenje, komunikacijske vještine, svijest o sebi, suočavanje sa stresom) i vještine potrebne za sudjelovanje na tržištu rada.

- Izgraditi kvalitetnije obrasce provođenja slobodnog vremena kod bivših ovisnika kroz prirodnu integraciju

Uključivanjem u zdrave, kvalitetne i ugodne aktivnosti, bivši ovisnici vrijeme i energiju koja se prethodno angažirala za aktivnosti vezane za uporabu sredstava ovisnosti, sada usmjeravaju na kvalitetnije obrasce. Povećavanje ugodnih svrhovitih aktivnosti za vrijeme redukcije uporabe droga bitno je u postizanju početne i održavanju daljnje apstinencije. Osim toga, ostvarenjem ovog cilja bivši ovisnici dobivaju podršku za aktivno stvaranje zdrave neformalne socijalne mreže, koja im može pomoći u izbjegavanju recidiva u kriznim situacijama.

- Senzibilizirati širu društvenu zajednicu za resocijalizacijske potrebe bivših ovisnika putem promotivnih aktivnosti

Omogućavanjem informacija o primjerima dobre prakse u procesu resocijalizacije ovisnika, mijenja se i javno mišljenje o problemu ovisnosti o drogama na način da i potpora bivšim ovisnicima od šire društvene sredine bude dostupnija i s manje stigmatizacije.

Projektne aktivnosti uključile su 27 *izravnih korisnika* – apstinenata, bivših ovisnika o alkoholu i drugim psihoaktivnim tvarima.

Neizravne korisnike obuhvaćene projektnim aktivnostima čine:

- 31 *volonter*, uglavnom studenti ili stručnjaci pomagačkih struka
- 49 *djece s teškoćama i odraslih osoba s invaliditetom* (tjelesnim i mentalnim) koji također čine članove udruge je sudjelovalo ili u terapiji jahanjem, u okviru radno-okupacijskih aktivnosti bivših ovisnika i/ili u kreativnim radionicama
- 17 *članova obitelji djece s teškoćama i bivših ovisnika*
- Neizravne korisnike čine i *dvojica* kažnjenika koji su upućeni u Udrugu preko Probacijskog sustava (Ministarstvo pravosuđa) na obavljanje rada za opće dobro kroz aktivnosti Udruge.

Pristup resocijalizaciji bivših ovisnika u ovom projektu najvećim dijelom se temelji na radnoj terapiji (kroz pomaganje u provođenju terapije jahanjem za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, njezi konja i brizi za imanje), za što su korisnici i educirani. Osim ove skupine aktivnosti, korisnicima su ponuđene aktivnosti namijenjene izgradnji kvalitetnijih obrazaca provođenja slobodnog vremena (posjet kulturnim ustanovama i sportskim događanjima). U kontekstu osnaživanja kapaciteta Udruge, ističemo sudjelovanje 31 *volontera*, za koje je organizirana edukacija o terapiji jahanjem i radu s bivšim ovisnicima te grupna supervizija u dva susreta. Volonteri su u radu s bivšim ovisnicima imali ulogu individualne podrške i praćenja njihovog sudjelovanja u projektu te ispunjavanja plana resocijalizacije, a bili su uključeni i u provođenje radne terapije bivših ovisnika i u uključivanju bivših ovisnika u posjete kulturnim ustanovama zajedno s drugim korisnicima te obilježavanju mjeseca borbe protiv ovisnosti.

Ostvareno je ukupno 3469 volonterskih sati rada.

METODE EVALUACIJE

Vanjska evaluacija projekta usmjerena je, kako na procjenu postignutih rezultata projekta i njihovu održivost, tako i na sam proces provedbe projekta. Pritom se naglasak stavlja na utjecaj projektnih rezultata na ciljanu grupu s fokusom na dugoročno postizanje ciljeva.

Praćenje i vrednovanje provedbe projekta provodilo se kroz kvantitativno i kvalitativno praćenje odvijanja aktivnosti.

Glavne metode postupka evaluacije su uključivale uvid u relevantnu projektnu dokumentaciju, intervju s projektnim timom i volonterima i sudjelovanje u aktivnosti senzibiliziranja društvene zajednice.

U projektnom prijedlogu su definirani kvantitativni i kvalitativni pokazatelji kojima je vođena evaluacija ishoda. *Kvantitativni pokazatelji* su uključivali:

- broj korisnika koji će održati primarnu apstinenciju bez recidiva tijekom trajanja projekta i tijekom jednogodišnjeg razdoblja praćenja (intervju s voditeljicom projekta),
- broj korisnika koji je redovito sudjelovao u predviđenim aktivnostima (intervju s voditeljicom projekta, uvid u potpisne liste),
- kvantitativne rezultate korisničke evaluacije na kraju projekta putem online alata.

Kvalitativni evaluacijski podaci su uključivali praćenje individualnog plana resocijalizacije bivšeg ovisnika od strane volontera te njegove psihosocijalne, interpersonalne i intrapersonalne vještine, a što se putem supervizijskih sastanaka izvještavalo voditelju projekta (supervizoru).

Istaknut ćemo *procedure* kojima se provodilo vrednovanje postignuća rezultata po glavnim aktivnostima:

- a) Prilikom provedbe individualnog programa resocijalizacije monitoring te aktivnosti uključivao je procjenu napretka korisnika i njegovih potreba te praćenje ostvarivanja individualnih ciljeva.
- b) Korisnici psihoedukativno-iskustvene radionice svoje su zadovoljstvo iskazali putem evaluacijskih listića.
- c) Izravni i neizravni korisnici – svoje su zadovoljstvo projektom iskazali popunjavanjem Online upitničke forme putem Google obrasca.

REZULTATI

Broj korisnika koji je održao primarnu apstinenciju

Tijekom trajanja projekta (od siječnja do prosinca 2025.) u programu resocijalizacije je sudjelovalo ukupno 27 korisnika, od kojih je 9 novouključeno (19 muškaraca i 8 žena)

Od 27 korisnika izravno uključenih u program resocijalizacije, njih je 26 održalo apstinenciju tijekom trajanja projekta.

Možemo istaknuti da je *održana apstinencija* gotovo svih korisnika (26 od 27), što uvelike ukazuje na kvalitetnu resocijalizaciju i njihovu promijenjenu kvalitetu života kroz strukturirane aktivnosti Udruge. Tako možemo reći da je taj pokazatelj i kriterij uspješnosti ostvarenja projektnih ciljeva, *iznimno visoko ostvaren*.

Sudjelovanje korisnika u pojedinim aktivnostima

- ***Sudjelovanje u individualnom programu resocijalizacije, radnoj terapiji i podršci za zapošljavanje***

Uvidom u dostupnu dokumentaciju vidljivo je da je individualni plan resocijalizacije praćen za svakog uključenog korisnika, uključujući njihov radno-profesionalni angažman, ali i psihosocijalne, interpersonalne i intrapersonalne vještine.

Od početka projekta je za 9 novih korisnika ugovoren program resocijalizacije dok je 18 korisnika ostalo uključeno u aktivnosti programa resocijalizacije još od prošlog projektnog perioda. Provođenje i praćenje programa resocijalizacije, obuhvatilo je ukupno 27 korisnika što je povećanje istog pokazatelja u odnosu na lani gotovo za trećinu.

Bivši ovisnici uključeni su u radnu terapiju, prije čega su prošli edukaciju o provođenju terapije jahanjem za osobe s invaliditetom u trajanju 12 sati (za njih 9 novouključenih). Od 27 uključenih korisnika u resocijalizacijski program, 25 ih je sudjelovalo u aktivnostima terapije jahanjem. Edukacija je uključivala teoretski i praktični dio (njega konja, upoznavanje i korištenje opreme za terapiju jahanjem, upoznavanje s osnovama izvođenja terapije s osobama s invaliditetom).

Terapija se odvijala na Ranchu Lipi Cavallo svakog dana u vikendu u trajanju 5 sati (9-14 h), tijekom cijelog projektnog perioda 2025. godine osim tijekom srpnja i kolovoza zbog

korištenja godišnjih odmora. Korisnici su, također bili uključeni u njegu konja i održavanje imanja gdje se provodi terapija jahanjem (poslovi čišćenja prostora, održavanje objekata).

Na godišnjoj razini održano je čak 849 *termina* terapije jahanjem u projektnom periodu.

- ***Izgradnja psihosocijalnih vještina kroz radionice i prirodnu integraciju***

U projektnom periodu provedeno je tri psihoedukativno - iskustvene radionice s ciljem osnaživanja bivših ovisnika i jačanja njihovih komunikacijskih vještina. Za kreiranje i izvođenje programa radionica bile su zadužene 2 psihologinje - voditeljice radionica, a pod supervizijom psihologinje - stručnjaka iz područja ovisnosti.

Na prvoj radionici pod nazivom „Sukobi i rješavanje sukoba“ prisustvovalo je ukupno 16 korisnika, na drugoj pod nazivom „Asertivnost“ 14 korisnika, a na trećoj s temom „Komunikacijske vještine“ 7 korisnika što govori o dobrom odazivu i kontinuitetu dolazaka.

Nakon svake radionice sudionici su evaluacijskim listićima vršili procjene (ocjenama od 1 – 5, pri čemu je viša ocjena označavala pozitivniju procjenu). Analizom *Tablice 1.* možemo vidjeti da korisnici ocjenjuju s najvišim ocjenama pripremljenost i podršku voditelja, atmosferu na radionici kao i zanimljivost i primjenjivost teme. Najvišom ocjenom i u svojim komentarima izrazili su želju za što više takvih radionica. Najnižim ocjenama vrednuju bolje upoznavanje drugih i otkrivanje nečeg novog o sebi, što je i očekivano s obzirom na ranjivost skupine bivših ovisnika. Iz razgovora s voditeljicom projekta saznaje se da je većina novouključenih korisnika prethodno prošla hospitalno liječenje, gdje su se upoznali i prošli grupni tretmansi rad te je od strane stručnog tima bila potaknuta na daljnji resocijalizacijski proces u udruzi.

Tablica 1. *Procjene korisnika s obzirom na pojedine aspekte radionica (prosječna ocjena sve tri radionice, ocjene 1-5)*

Zanimljivost teme	4,71
Primjenjivost teme	4,61
Procjena vlastite aktivnosti	4,07
Dijeljenje osobnih informacija s članovima	3,26

Otkrivanje nečega novog o sebi	3,37
Bolje upoznavanje drugih članova grupe	3,81
Atmosfera na radionici	4,48
Osjećaj ugodnosti u grupi	4,82
Podržavanje voditelja	4,95
Pripremljenost voditelja	4,96
Iščekivanje idućeg susreta	4,91
Opća ocjena radionice	4,35

Neki od komentara sudionika nakon radionica:

- *Naučila sam da imam poteškoća s definiranjem problema kad ulazim u sukobe, sad ću početi na to obraćati pažnju. Hvala na radionici!*
- *Bilo mi je jako lijepo. Osjećala sam se jako sretno i ugodno. Već se jako dugo nisam ovoliko zabavila. Bilo bi lijepo da ima više ovakvih radionica.*
- *Želim sudjelovati na više radionica ovog tipa jer mi pomaže u radu na sebi i izgradnji sebe.*
- *Radionice su vrlo dobro pripremljene i jako korisne. Primijenjivo je u stvarnom životu. Super!*

Projekt je uključivao i aktivnosti koje imaju za cilj kroz prirodnu integraciju izgraditi kod korisnika kvalitetnije obrasce provođenja slobodnog vremena i stvoriti zdrave socijalne odnose. U aktivnostima prirodne integracije je sudjelovao ukupno 21 korisnik (od toga 19 korisnika resocijaliziranih). Korisnici su prisustvovali na 2 kazališne predstave Teatra Rugantino i Godišnjem koncertu Zagrebačkog orkestra ZET-a. Udruga je također sudjelovala sa svojih 7 korisnika resocijaliziranih na Yellow Ribbon Run utrci dana 19. ožujka 2025. na Bundeku.

- ***Senzibilizacija šire društvene zajednice putem promotivnih aktivnosti***

U ovom projektnom razdoblju posebice se ističe naglasak na prezentacijske aktivnosti rada udruge pa su tako tijekom i rezultati projekta prezentirani stručnoj i općoj javnosti putem medija (npr. HRT2). Udruga je tijekom cijele 2025. bila aktivna na društvenim mrežama (Facebook).

Osim toga, kreirane su i provedene konkretne aktivnosti druženja u samoj lokalnoj zajednici - Dani obiteljskog druženja u svibnju i srpnju (sudjelovalo je ukupno 18 korisnika resocijaliziranih. Uz članove obitelji i zajedničku pripremu hrane, organizirano je zajedničko druženje).

Dan otvorenih vrata je održan 07. lipnja 2025. gdje je sudjelovalo 11 korisnika resocijaliziranih i 20 volontera uz cca 150 posjetitelja.

Udruga je također obilježila i Mjesec borbe protiv ovisnosti izložbom i performansom „Slojevi“, sudjelovalo je ukupno 9 sudionika. Izložba i performans „Slojevi“ su bili održani 09. prosinca 2025. u Galeriji Slava Raškaj u KPVB Vrapče. Izložba će biti otvorena do kraja siječnja 2026. te će fotografije naših korisnika biti izložene i na Noći muzeja kada će ponovno biti izveden i performans „Slojevi“.

Fotografija 1. *Obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti prigodnim sadržajem (izložba i performans)*

Uključenost volontera

U projekt je uključeno ukupno 31 volonter. Nakon odabira volontera i realiziranog edukacijskog programa za njih, volonteri su sudjelovali u raznovrsnim aktivnostima udruge: u aktivnostima dogovaranja individualnih ciljeva i praćenja bivših ovisnika uz superviziju, u provođenju radno-okupacijske terapije bivših ovisnika, u uključivanju bivših ovisnika u pripreme i izvedbu kreativnih radionica te tijekom posjeta kulturnim ustanovama, dakle u pomoć su korisnicima u izgradnji psihosocijalnih vještina kroz radionicu i prirodnu integraciju. Također, volonteri su sudjelovali u promotivnim događanjima Udruge putem medija s ciljem senzibilizacije šire društvene zajednice za resocijalizacijske potrebe bivših ovisnika.

Udruga organizira edukaciju volontera za provođenje i nadzor terapije jahanjem tijekom cijelog projektnog perioda, ovisno o njihovom uključivanju. Edukacija je uključivala dvodnevni individualni trening (ukupno 8 sati), a provodila ga je educirana i licencirana dresurna jahačica sa iskustvom u jahanju i provođenju terapije jahanjem. Edukacija je uključivala teoretski i praktični dio. Volonteri su dobili i pisani edukativni materijal. Redovito sudjeluju u superviziji koju provodi stručnjak s područja ovisnosti.

Iz intervjua s voditeljicom projekta i pregledom projektne dokumentacije, saznaje se da su uključeni volonteri uglavnom osobe s obrazovanjem u području pomagačkih djelatnosti (psiholozi, socijalni pedagozi, radni terapeuti, socijalni radnici, fizikalni terapeuti i slično), što je u skladu s dugoročnim planom Udruge o povećanju stručne kvalitete rada volontera. Osim toga, broj volontera nastavio je bilježiti priljev novih volontera, što je primjer dobre prakse po pitanju uključivanja volontera u neposredan rad s korisnicima tijekom provođenja projektnih aktivnosti i ujedno jaka strana ovog projekta.

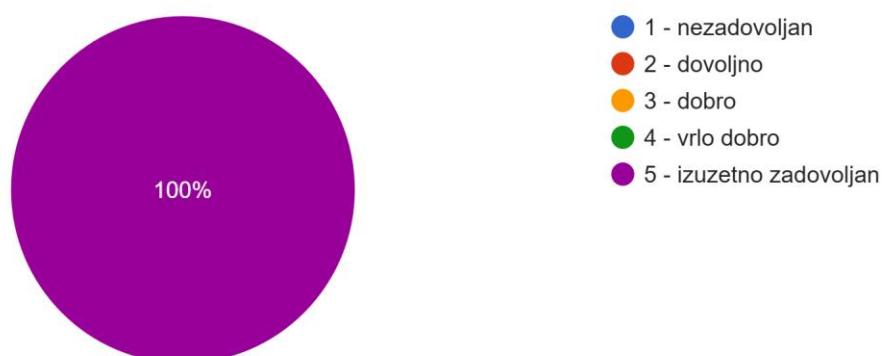
Korisnička evaluacija aktivnosti

Na kraju projekta, korisnici resocijalizacije imali su priliku podijeliti svoje dojmove, a rezultate Google ankete navodimo u nastavku (Tablica 2., 3. i 4.). Upitnik je ispunilo 17 korisnika, a možemo vidjeti visoko vrednovanje same organizacije aktivnosti i onih koji ih provode.

Tablica 2. Procjene korisnika s obzirom na zadovoljstvo programom Udruge (N=17, ocjene 1-5)

Ukupno zadovoljstvo programom Udruge Jedni za druge

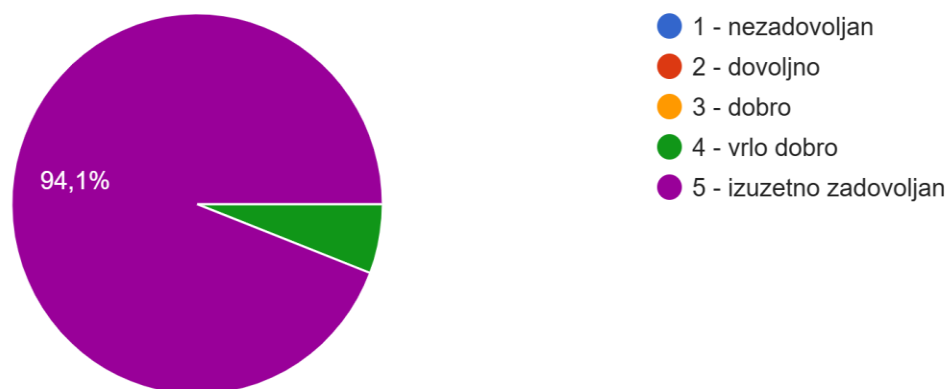
17 odgovora

Tablica 3. Procjena korisnika s obzirom na osoblje i volontere Udruge (N=17, ocjene 1-5)

Koliko ste zadovoljni osobljem (volonterima i voditeljima)?

17 odgovora

Tablica 4. Procjena korisnika s obzirom na to koliko im sudjelovanje u projektu pomaže u pojedinim aspektima života (N=17)

Što se tiče utjecaja projekta na pojedine aspekte života, najveći broj korisnika ističe stvaranje novih prijateljstava i psihološku stabilnost te osjećaj vlastite vrijednosti (Tablica 4.).

Na upit koja je za njih najveća osobna dobit odgovaraju:

- Osjećaj vrijednosti i mogućnost pružanja i primanja neuvjetovane ljubavi.
- Druženje s predivnim ljudima i predivnim životinjama, pomoć korisnicima, osjećaj zadovoljstva što sam učinila nešto korisno za društvo i sebe, isprobavanje nekih novih vještina, edukacija, prisustvovanje različitim radionicama, obogaćivanje na svim razinama.
- Druženje sa divnim ljudima i divnom djecom kojoj ovo puno znači
- Konji
- Društvena korist, zadovoljstvo
- Prihvatanje ostalih ljudi oko mene
- Prihvatanje različitosti
- Psihološka stabilnost
- Mentalna stabilnost
- Osjećaj da sam nešto pozitivno napravio osobi koju će to usrećiti.
- Psihološka stabilnost. Druženje sa dragim i toplim ljudima.
- Osjećaj korisnosti u društvu i kvalitetno provedeno vrijeme u kvalitetnom društvu i okruženju.
- Sve gore nabrojano, užasan bih nedostatak osjetio da za vikend ne radim ovo što me odmara na sve moguće načine.

Neki od komentara slijede u nastavku:

- Divni ljudi uključeni u udrugu samo nastavite s ovim plemenitim i predanim radom.
- Druženje, maženje konja, draga obaveza koja stvara odgovornost, psihološka stabilnost i divni ljudi koji to sve vode.
- Svaka čast na upornosti i empatiji
- Sretno udruzi i želja mi je da još dugo, dugo potraje
- Želim da udruga nastavi s radom i dalje.
- Ma, samo dalje, ne vidim da može bolje...

Iz navedenog, projektne dokumentacije i provedenih evaluacija vidljivo je da projektni tim i voditelji radionica prate korisnike, procjenjuju njihove potrebe i daljnje aktivnosti planiraju u skladu s dobivenim i kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Različitim aktivnostima koje Udruga nudi korisnicima je ponuđena podrška u različitim životnim područjima, a aktivnostima koje su se odvijale vikendom se posebno doprinijelo kvalitetnoj strukturi slobodnog vremena bivših ovisnika, posebice zato jer nedostaje primjerenog sadržaja vikendima koji bi se nudili toj ciljnoj skupini. Kroz projektne aktivnosti njeguje se jedinstven pristup pružanja podrške jedne ranjive skupine drugoj, odnosno bivši ovisnici pomažu volonterima u provođenju terapije jahanjem za djecu s teškoćama i osobe s invaliditetom, a osobe s invaliditetom pomažu u resocijalizaciji ovisnika kroz to što im pružaju priliku za uspostavljanje zdravih i novih međuljudskih odnosa koji nisu vezani uz korištenje sredstava ovisnosti. S jedne strane, tako se poboljšavaju potencijalne psihofizičke sposobnosti djece s teškoćama i osoba s invaliditetom, a s druge strane se utječe na formiranje novih ili reorganiziranje dotadašnjih vrijednosnih sustava kod pojedinaca, u kontekstu procesa destigmatizacije obiju ranjivih skupina. Možemo reći da je sve navedeno utjecalo na *održavanje apstinencije* među uključenima u resocijalizacijski program. Provođenje i praćenje programa resocijalizacije, obuhvatilo je ukupno 27 korisnika (od toga 9 novih **što je više od planiranog i očekivanog broja**).

Osim toga, važno je istaknuti da projektni tim Udruge aktivno uključuje same korisnike u vrednovanje projektnih aktivnosti već godinama, na taj način procjenjujući i osluškujući njihove potrebe te su aktivnosti planirane u skladu s dobivenim kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima, odnosno povezane su sa stvarnim potrebama korisnika.

Ključni aspekti stabilnosti razvoja Udruge i nastavka projektnih aktivnosti su stalni i stabilan angažman uključenih osoba/stručnjaka i čvrsta mreža velikog broja volontera koji sudjeluju u radu udruge. Osim toga, Udruga „Jedni za druge“ nastavlja suradnju s drugim organizacijama civilnog društva i/ili javnim ustanovama kao što su Teatar Rugantino i MNK Futsal Dinamo (podrška u promotivnim aktivnostima).

Uz već spominjan značajan broj educiranih volontera, kao specifičnu jaku snagu projekta ističemo i redovito održavanje različitih vrsta aktivnosti koje kao što i sami korisnici navode, obogaćuju njihov život i osnažuju ih na putu održavanja apstinencije.

Zaključno, evaluirani projekt je baziran na potrebama korisnika i usmjeren ka pozitivnim promjenama, ima postavljene *jasne i mjerljive ciljeve*, a uključuje provedbu aktivnosti u različitim okruženjima. Slijedom gore navedenog i prema indikatorima navedenim u projektnom planu, ostvareni su ciljevi projekta, što čini *projekt uspješnim*.